

Gradska knjižnica i čitaonica Mladen Kerstner organizirala je 21. listopada 2016. godine u vijećnici Centra za kulturu i informiranje predstavljanje knjige **Ivana Varge**. Nakon ljetne akcije „Čitajmo domaće“ u Mjesecu hrvatske knjige predstavljamo domaćeg autora i zbirku priča pod nazivom **Knjiga ot Štefeka z Međimorja**.

Gosti događanja su bili grupa Leptiri čiji je član bio i autor knjige. Grupa Leptiri osnovana je daleke 1974. godine, što znači da je prvi nastup grupe iz Svete Marije bio prije 42 godine. Uz grupu Marelli iz Preloga, grupa Leptiri bila je prva donjomeđimurska pop-rock grupa. Grupa Leptiri imala je niz nastupa u gotovo svim mjestima ludiške Podravine, a i u samom Ludbregu bilo je nekoliko nastupa u vrijeme Svete nedjelje. Na predstavljanju knjige svirali su, nažalost u prorijeđenom sastavu: Slavko Kos, Ivan Žbulj i Ivan Varga.

Odlomke iz **Knjige ot Štefeka z Međimorja** čitao je Vlado Kovač. Gospodin Kovač je 2015. godine bio proglašen za najboljeg glumca amatera u Međimurju.

Gospodin **Ivan Varga** rodom je iz Svete Marije. Živio je nekoliko godina i u Ludbregu. Po zanimanju je profesor hrvatskog jezika, književnosti i etnologije. Predavao je hrvatski jezik u Centru za obrazovanje kadrova u privredi u Čakovcu, u osnovnoj školi u Tužnom, u Rudarskoj školi u Ludbregu i Varaždinu, a posljednjih dvadeset godina predaje u njemačkom gradu Essenu. Godine 2004. tiskana mu je knjiga *Običaji u Svetoj Mariji u Međimurju*. Svirao je 5 godina gitaru u grupi Leptiri te tri godine bas-gitaru u grupi Nova zvona u Njemačkoj.

Slikarstvo je njegov noviji izazov. Omiljena tehnika mu je ulje na platnu. Imao je nekoliko skupnih i samostalnih izložbi u Hrvatskoj i Njemačkoj.

IVAN VARGA, KNJIGA OT ŠTEFEKA Z MEĐIMORJA

Jedanaest godina nakon što je u vlastitoj nakladi objavio **Običaje u Svetoj Mariji u Međimurju**, knjigu nevelika opsega, ali iznimno vrijedna sadržaja, Ivan Varga, diplomirani etnolog i profesor hrvatskoga jezika objavljuje novu knjigu. Za razliku od prethodne, kojom se dokazuje kao etnolog te od zaborava spašava vrijedne godišnje te životne običaje opisujući ih hrvatskim standardnim jezikom, **Knjiga ot Štefeka z Međimorja**, piše svojom rodnom kajkavštinom.

Knjiga ima 110 stranica te je ovako koncipirana: nakon uvodnog dijela slijedi pet poglavlja naslovljenih: *Dok sem bil malji*, *Dok sem išel f školo*, *Dok sem bil mlodi*, *Dok sem bil stareši*, *Ve*. Iz naslova knjige može se iščitati da je glavni lik Štefek iz Međimurja, a iz naslova poglavlja da autor opisuje Štefekov život od rođenja do sadašnjeg trenutka, a to je vrijeme pred mirovinu. Svako je poglavlje podijeljeno na manje dijelove, a svaki od njih opis je jednoga događaja iz Štefekova života. Štefek sam opisuje te događaje. Tako npr. doznajemo da je preživio skok bika preko sebe, vrlo nam detaljno opisuje kako je učio voziti bicikl, kako je istraživao što će se dogoditi ako čavao gurne u utičnicu, kako je na Valentinovo trčao bos do groblja ne bi li ondje dobio crvene čizmice, kako je – igrajući se kauboja – pao s krova, kako je u staji učio svoje prve plesne korake, kako si je u Podravini tražio curu... Tu su i doživljaji iz vojske u Nišu, opisi života u Zagrebu gdje se zaposlio u *Čistoći*, pohađao tečaj borilačkih vještina, pao s tramvaja... Nabrojani događaji iz Štefekova života, i još više njih nenabrojanih, ispričani su na humorističan način.

Uz Štefeka, u opisanim dogodovštinama sudjeluju i njegov najbolji prijatelj Ivek zvani *Grintavec*, susjedi *Jondri i Donči*, vujec *Roki*, kum *Joži*, mama *Treza*, japa *Tomi*, sestra *Katica*. Tu su i učiteljice, tj. *drogarice Dragica i Trezika*, veljičasni *Ante*, kompiči *Cucek, Puklješ, Spirek, Ftičar* i još mnogi drugi.

I u ovoj knjizi autor opisuje običaje, vjerovanja, svakodnevne seoske poslove, život u gradu kako ih Štefek doživljava kao dijete ili pak kako u njima sudjeluje kao mladić i odrastao čovjek ponosan što je „dogurao“ do odgovorne službe čistača ulice te postao *gospoň čovjek*.

Čitajući knjigu stariji će se prisjetiti, a mladi doznati kako su izgledale nekadašnje svadbe, nogometne utakmice, kako se nekad ministriralo, pješice hodočastilo na Bistricu, družilo, zabavljalo, vojsku služilo, radilo u polju, u državnim poduzećima, na crno u Njemačkoj...

Otišavši u Zagreb, Štefek nije zaboravio govoriti kajkavski – u situacijama kada treba, zna on i *šteconoriti*, tj. govoriti hrvatskim standardnim jezikom, ali sa svojim *pajdašima spomina* se po *međimorski* te time poručuje svima kako valja čuvati i voljeti svoju kajkavštinu, a ne ju napuštanjem zavičaja zaboraviti.

Kada uzmete knjigu, čitajući pojedina poglavlja, osjetit ćete miris sijena i svježe izorane zemlje, nosnice će vam zagolicati miris kukuruznih žganaca, domaći špek, *netom s lagva puščeni črnjok*... Kadšto će vam se učiniti da u daljini čujete zvuk orgulja, limenu glazbu, glasanje pataka, krava, trubu koju svira *kanos* ili pak bubanj kojim *mali birof* najavljuje izvikivanje oglasa na seoskim križanjima...

Iako je knjiga pisana međimurskom kajkavštinom, ne bi smjela biti jezičnom barijerom kajkavcima ludbreške Podravine. Pročitajte ju, uz ostalo i zato da usporedite ta dva kajkavska govora. I ne zaboravite Štefekovu poruku – čuvajte svoju kajkavštinu, bila ona međimurska ili podravska, jer njome, kao i naš Štefek, ***morete reči se kaj vam na srco lježi***.

Prof.dr.sc. **Andela Frančić**